

Πώς απαντώ σε ερωτήσεις αναφορικά με το περιεχόμενο και τον τίτλο του κειμένου

Προϋπόθεση να αναγνωρίζω το είδος των πληροφοριών σε ένα κείμενο
Βλέπε βιβλίο: *Ενότια «διδασκεία ύλη και κατανόηση των πληροφοριών- συνοπτική παρουσίαση-Περιεχόμενο και οργάνωση των πληροφοριών στην παράγραφο»*

1. Ερωτήσεις κατανόησης περιεχομένου

Ερωτήσεις κλειστού τύπου

A. Ερώτηση Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις αποδίδουν ορθά απόψεις του συγγραφέα του κειμένου; (Σ ή Λ). Να τεκμηριώσεις κάθε απάντησή σου παραθέτοντας σχετικά αποσπάσματα από το κείμενο.

B. Πώς ενεργώ; Εντοπίζω το κατάλληλο απόσπασμα από το κείμενο που ταιριάζει με την επιλογή της απάντησής μου

Γ. Τυπολογία απάντησης

(Σ) **Απαντώ** και αιτιολογώ την επιλογή μου με αναδιατύπωση του αποσπάσματος στο οποίο αναφέρομαι π.χ. Πράγματι... **η** αριθμός παραγράφου και απόσπασμα του κειμένου αναφοράς)

(Λ) **Απαντώ** και αιτιολογώ την επιλογή μου με αναδιατύπωση του αποσπάσματος στο οποίο αναφέρομαι π.χ. Αντίθετα... , κ.λπ. **η** αριθμός παραγράφου και απόσπασμα του κειμένου αναφοράς)

βλέπε 14469 Α λυκείου

Ερωτήσεις ανοιχτού τύπου

A. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Ποιο είναι το βασικό **θέμα και η θέση** του συγγραφέα; (π.χ. σε τι αντιδρά, τι συζητείται, ποια διαφωνία ή ποιο πρόβλημα κυριαρχεί);
2. **Ποια γνώμη/άποψη** εκφράζει ο/η συγγραφέας στο κείμενό του/της π.χ. για τις έμφυλες διακρίσεις, για τις παραβιάσεις των δικαιωμάτων των παιδιών κ.λπ.
3. Ποια είναι η θέση του/της συγγραφέα αναφορικά με τα φαινόμενα βίας (π.χ. στο σχολείο, στην οικογένεια, στα γήπεδα κ.λπ.)
4. Ποια στάση φαίνεται να έχει ο συντάκτης του κειμένου απέναντι στην παράδοση;

www.mariakappou.gr { Πώς απαντώ σε ερωτήσεις αναφορικά με το περιεχόμενο και τον τίτλο του κειμένου-ενέργειες και παραδείγματα για Α, Β και Γ λυκείου

Β. Πώς ενεργώ; Εντοπίζω τα κατάλληλα αποσπάσματα από το κείμενο που ανταποκρίνονται στο περιεχόμενο της ερώτησης.

Γ. Τυπολογία απάντησης: Η δομή της απάντησης ακολουθεί τη δομή της ερώτησης, π.χ.

Ο/η συγγραφέας αποδοκιμάζει..... (π.χ. την ενδοσχολική βία). Αυτή η αρνητική του/της στάση δηλώνεται (προσθέτω αποσπάσματα από το κείμενο στα οποία στήριξα την απάντησή μου και κειμενικούς δείκτες)

Βλέπε 14469 Α λυκείου

2. Ανάπτυξη φράσης του κειμένου σε παράγραφο

Α. Ενδεικτική εκφώνηση

π.χ. Τι εννοεί με τη φράση «.....» ο/η συγγραφέας; Να αποδώσετε το νόημα που δίνετε σε 40-50 λέξεις.

Β. Πώς ενεργώ;

Εντοπίζω τις πληροφορίες στο κείμενο και ειδικότερα στην παράγραφο όπου ανήκει η πρόταση/περίοδος.

Γ. Τυπολογία απάντησης

Συνθέτω την απάντησή μου σε παράγραφο

Η δομή της απάντησης ακολουθεί τη δομή και τη σχέση των πληροφοριών, π.χ.

Ο /η συγγραφέας του κειμένου με τη φράση **Ι ή ΙΙ** (.....) επιλέγω τα κατάλληλα ρήματα ώστε να διατυπώσω την απάντησή μου και παραπέμπω σε αποσπάσματα του κειμένου, τα οποία τεκμηριώνουν την ορθότητα της απάντησης).....

Σκοπός: Η απόδοση των πληροφοριών του κειμένου με διαφορετικό λεξιλόγιο από αυτό του αρχικού κειμένου. Η ευστοχία στην αναδιατύπωση των βασικών πληροφοριών του κειμένου αποτελεί σημαντικό δείκτη ποιότητας της απάντησης.

Παράδειγμα από study4exams

Κείμενο: Κοινωνική ανισότητα των φύλων στην αγορά εργασίας

http://www.study4exams.gr/mod_greek/course/view.php?id=193#2

Εκφώνηση

Τα παραπάνω δεδομένα παρέχουν σοβαρές ενδείξεις ότι συντηρείται ακόμα η διάκριση μεταξύ «γυναικείων» και «ανδρικών» επαγγελματιών. Οι γυναίκες παραμένουν εγκλωβισμένες σε «γυναικείες» εργασίες και είναι λίγες αυτές που διεισδύουν στις προνομιούχες εργασίες της ανδρικής κυριαρχίας. Η πλειονότητα πλήττεται από τη διάκριση των φύλων και βιώνει, σε μεγαλύτερο ενδεχομένως βαθμό από το παρελθόν, την εμπειρία του κοινωνικού αποκλεισμού. (παράγραφος 5n)

Αξιοποιώντας την υπογραμμισμένη περίοδο ως θεματική, να την αναπτύξετε σε παράγραφο 100-120 λέξεων με τους τρόπους της σύγκρισης/αντίθεσης και του παραδείγματος. Στην παράγραφό σας να αξιοποιήσετε δεδομένα από το κείμενο.

Οδηγία:

Διαβάζουμε προσεκτικά το κείμενο και εντοπίζουμε όσα δεδομένα μπορούν να αξιοποιηθούν ως τεκμήρια/λεπτομέρειες της συγκεκριμένης θεματικής περιόδου. Ειδικότερα, **στην τρίτη** («Η επαγγελματική ... οικογενειακή ζωή») **και τέταρτη** («Επιπλέον ... προσωπικό») παράγραφο μπορούμε να εντοπίσουμε τέτοια δεδομένα, όπως φαίνεται και από τις (ενδεικτικές) επισημάνσεις που ακολουθούν:

Διαβάζω και εντοπίζω τις σχετικές πληροφορίες στο κείμενο

[1] Οι αλλαγές στην αγορά εργασίας αποτέλεσαν, για ευνόητους λόγους, αφορμή για τη διενέργεια πολλών ερευνών σχετικά με τις κοινωνικές ανισότητες ως προς το φύλο σε όλες τις δυτικοευρωπαϊκές χώρες. Αυτό διαπιστώνεται από πλήθος δημοσιευμένων ερευνών που επικεντρώνονται σε ζητήματα όπως η συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, η εκπροσώπησή τους σε σύγχρονα επαγγέλματα, η ανάμειξή τους στους τομείς λήψης αποφάσεων και τα επιτεύγματά τους σε διάφορους επαγγελματικούς τομείς. Σκοπός τους είναι να απαντήσουν σ' ένα καίριο ερώτημα· αν, δηλαδή, οι ευκαιρίες που έχουν οι γυναίκες να εργαστούν γενικώς, και ειδικότερα σε ελκυστικές εργασίες, βελτιώθηκαν ή αν συντηρούνται οι κοινωνικές διακρίσεις μεταξύ των φύλων. Τα συμπεράσματα των μελετών καταλήγουν σε ορισμένες κοινές διαπιστώσεις για τη σχέση φύλου και επαγγέλματος, οι οποίες επιβεβαιώνουν τη διατήρηση των ανισοτήτων μεταξύ ανδρών και γυναικών στην αγορά εργασίας. Ειδικότερα:

[2] Το ποσοστό των γυναικών στο σύνολο του εργατικού δυναμικού αυξάνεται διαρκώς, αλλά η εκπροσώπηση των φύλων παραμένει άνιση. Ένας αρκετά μεγάλος αριθμός γυναικών

εξακολουθεί να μην εργάζεται. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ¹ το 2005, ο αριθμός των απασχολούμενων φθάνει τα 4,39 εκατομμύρια και παρουσιάζει αύξηση 13,2% σε σύγκριση με το 1996. Η αύξηση αυτή είναι 9,5% για τους άνδρες και 19,6% για τις γυναίκες. Ωστόσο, στο σύνολο των εργαζομένων οι γυναίκες καλύπτουν μόνο το 38%, αν λάβουμε υπόψη ότι, με βάση τον πληθυσμό ηλικίας από 15 έως 64 ετών, οι γυναίκες υπερέρχουν έναντι των ανδρών κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες.

[3] Η επαγγελματική τους σταδιοδρομία, ακόμη και όταν διαθέτουν τα κατάλληλα προσόντα, ανακόπτεται ή εξελίσσεται με πολύ βραδύτερους ρυθμούς από αυτή των ανδρών. Το ποσοστό των γυναικών που κατέχουν υψηλές θέσεις στη διοικητική και επαγγελματική ιεραρχία και απολαμβάνουν τα προνόμια που οι θέσεις αυτές συνεπάγονται εξακολουθεί να είναι χαμηλό. Σπάνια προωθούνται σε θέσεις εργασίας με υψηλό βαθμό ευθύνης ή δυνατότητες λήψης αποφάσεων, τόσο στον δημόσιο τομέα, όπου λίγες γυναίκες ανέρχονται στη διοικητική ιεραρχία, όσο και στον ιδιωτικό, όπου ο αριθμός των γυναικών επιχειρηματιών και αυτών που στελεχώνουν μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες είναι, επίσης, μικρός. Αντίθετα, οι άνδρες εκπροσωπούνται με υψηλότερο ποσοστό στις διευθυντικές θέσεις, τις θέσεις που απαιτούν υψηλή εξειδίκευση, αυξημένη διαθεσιμότητα χρόνου και ευθύνες, αφού η δέσμευση στις απαιτήσεις της εργασίας και της καριέρας θεωρείται για αυτούς φυσική (Μαραγκουδάκη, 1997)². Στον ακαδημαϊκό χώρο, επίσης, οι γυναίκες εξελίσσονται με μεγάλη χρονική καθυστέρηση συγκριτικά με τους άνδρες και βιώνουν τη σύγκρουση μεταξύ ακαδημαϊκής καριέρας και οικογενειακής ζωής.

[4] Επιπλέον, παρατηρείται πληθώρα δεδομένων που δείχνουν ότι οι γυναίκες δεν έχουν επιτύχει ακόμα να υπερβούν τους παραδοσιακούς φραγμούς του φύλου τους, γεγονός που συντηρεί τη μειονεκτική τους θέση και λειτουργεί εις βάρος της προσωπικής τους ευημερίας και προόδου. Δυσκολεύονται σε μεγαλύτερο βαθμό από τους άνδρες να αξιοποιήσουν τα εκπαιδευτικά τους προσόντα, σύμφωνα και με τα επίσημα στοιχεία της ΕΣΥΕ κατά το β' τρίμηνο του 2006, τα οποία αποκαλύπτουν ότι στο σύνολο των πτυχιούχων του πανεπιστημίου, αλλά και των κατόχων μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, το ποσοστό των ανέργων γυναικών (8,1% και 6,9% αντίστοιχα) είναι πολύ μεγαλύτερο από εκείνο των ανδρών (4,0% και 5,8% αντίστοιχα). Ούτε επωφελούνται από τις ευκαιρίες και τη ζήτηση που παρουσιάζουν επαγγέλματα σχετιζόμενα κυρίως με την ανάπτυξη των τεχνολογιών. Έρευνες στις ευρωπαϊκές χώρες μαρτυρούν ότι το χάσμα μεταξύ των φύλων, ως προς την απασχόληση στους τομείς των νέων τεχνολογιών, είναι μεγάλο και δημιουργεί νέες μορφές ανισοτήτων με σοβαρές συνέπειες στη ζωή και την πρόοδο των γυναικών (Vendramin και άλλοι, 2002). Η όξυνση του ανταγωνισμού για την ένταξη στην αγορά εργασίας και η διόγκωση του φαινομένου της ανεργίας πλήττει τις γυναίκες με αποτέλεσμα να οδηγούνται συχνότερα από τους άντρες στην ετεροαπασχόληση και την υποαπασχόληση ή να απασχολούνται σε επαγγέλματα που απαιτούν ανειδίκευτο ή ελάχιστα ειδικευμένο προσωπικό.

[5] Τα παραπάνω δεδομένα παρέχουν σοβαρές ενδείξεις ότι συντηρείται ακόμα η διάκριση μεταξύ «γυναικείων» και «ανδρικών» επαγγελμάτων. Οι γυναίκες παραμένουν εγκλωβισμένες σε «γυναικείες» εργασίες και είναι λίγες αυτές που διεισδύουν στις προνομιούχες εργασίες της ανδρικής κυριαρχίας. Η πλειονότητα πλήττεται από τη διάκριση των φύλων και βιώνει, σε μεγαλύτερο ενδεχομένως βαθμό από το παρελθόν, την εμπειρία του κοινωνικού αποκλεισμού. (713 λέξεις)

www.mariakappou.gr { Πώς απαντώ σε ερωτήσεις αναφορικά με το περιεχόμενο και τον τίτλο του κειμένου-ενέργειες και παραδείγματα για Α, Β και Γ λυκείου

Γράφω την απάντηση

Καλό είναι να αξιοποιήσουμε όσο το δυνατόν περισσότερα δεδομένα του κειμένου, αποφεύγοντας, ωστόσο, την αυτούσια μεταφορά τους και προσέχοντας να μην αποκλίνουμε σημαντικά από το ζητούμενο όριο λέξεων. Τέλος, για την οργάνωση της παραγράφου, θα χρειαστεί να ανακαλέσουμε τις γνώσεις μας σχετικά με τους **τρόπους της σύγκρισης/αντίθεσης και του παραδείγματος** και να συνδέσουμε το υλικό μας με τις κατάλληλες συνδετικές λέξεις-φράσεις, δηλωτικές των παραπάνω τρόπων οργάνωσης («για παράδειγμα», «σε αντίθεση με», «από την άλλη πλευρά», «συγκριτικά με» κ.λπ.)

Ενδεικτική απάντηση

Οι γυναίκες παραμένουν εγκλωβισμένες σε «γυναικείες» εργασίες και είναι λίγες αυτές που διεισδύουν στις προνομιούχες εργασίες της ανδρικής κυριαρχίας. Για παράδειγμα, ελάχιστες γυναίκες καταλαμβάνουν θέσεις εξουσίας στις επιχειρήσεις και στους νευραλγικούς τομείς του δημοσίου. Αντίθετα, οι άνδρες εκπροσωπούνται, με αρκετά μεγαλύτερο ποσοστό, σε ανάλογες θέσεις. Ένα άλλο παράδειγμα αφορά τα επαγγέλματα που συνδέονται στενά με την τεχνολογία, όπου και πάλι η παρουσία των γυναικών είναι ισχνή σε σύγκριση με αυτή των ανδρών. Σε πολλές περιπτώσεις τα κοινωνικά στερεότυπα για τους ρόλους των δύο φύλων καθορίζουν αντίστοιχα τις επαγγελματικές επιλογές και την επαγγελματική τους εξέλιξη. Συχνά οι γυναίκες περιορίζονται στα λεγόμενα «γυναικεία» επαγγέλματα, σε αντίθεση με τους άνδρες που φαίνεται να αντιμετωπίζουν πιο θετικά τις όποιες επαγγελματικές προκλήσεις. (λέξεις 117)

http://www.study4exams.gr/mod_greek/course/view.php?id=193#4

3. Ερωτήσεις αναφορικά με τον τίτλο του κειμένου

A. Ενδεικτικές ερωτήσεις Γ λυκείου

Ερώτηση 1^η: Να δείξετε τη νοηματική σχέση που έχει ο τίτλος με το υπόλοιπο κείμενο.

Ερώτηση 2^η: Νομίζεις ότι ο τίτλος του κειμένου είναι κατάλληλος, για να αποδώσει το περιεχόμενό του κειμένου

B. Πώς ενεργώ; Παρατηρώ τα στοιχεία του τίτλου (ο πίνακας που ακολουθεί είναι από το Βιβλίο: Μαρία Κάππου, Νεοελληνική γλώσσα –η διδακτέα ύλη Α, Β, και Γ λυκείου, το πρώτο βήμα για τη γραπτή δοκιμασία, εκδόσεις 24 Γράμματα)

<p>1. Ως προς το περιεχόμενο και τη γλώσσα</p> <p>α. Μπορεί να είναι μια φράση του κειμένου</p> <p>β. Μπορεί να αναφέρεται στο θέμα του κειμένου με αναφορική δηλωτική χρήση της γλώσσας</p>	<p>-Όταν ο Δάσκαλος βοηθά τον έφηβο να δει διαφορετικά τον κόσμο</p> <p>-Τα κοινωνικά δίκτυα θρέφουν τον ναρκισσισμό των χρηστών</p>
<p>3. Μπορεί να είναι υπαινικτικός</p> <p>α. Σύνοτος/περιεκτικός (Λεκτικό σύνολο-απουσία ρήματος);</p> <p>β. Εκτειαμένος/μακροσκελής (Πρόταση/εις);</p> <p>γ. Ερωτηματική πρόταση</p> <p>δ. Διλημματικός τίτλος;</p>	<p>-Παρίσι-Αθήνα</p> <p>-Δίχως όρια</p> <p>-Ξέρω τι έκανες χτες το βράδυ και με ποιους</p> <p>-Τώρα θα την ακούσουμε;</p> <p>-Τεχνολογία: ευλογία ή κατάρα;</p>
<p>5. Μπορεί να εμπεριέχει λέξεις ή φράσεις που προκαλούν εντύπωση;</p> <p>π.χ. αργκό, λόγιες λέξεις, ειδικούς όρους, ξένες λέξεις, λογοπαίγνια, αριθμούς, λέξεις συγκινησιακά φορτισμένες κ.λπ.</p>	<p>-χρήση της αντίθεσης έντυπος vs ηλεκτρονικός τύπος</p> <p>-αναφορά σε ένα σύμβολο Οι σύγχρονοι ήρωες</p> <p>-αναφορά σε ήρωα ταινίας Οι σύγχρονοι «Billy Elliot»</p> <p>-απροσδόκτος συνδυασμός λέξεων Η σημασία της αποτυχίας για την επιτυχία</p>
<p>6.Ως προς τη στίξη Μπορεί να υπάρχουν σημεία στίξης</p>	<p>Αξιοποιούνται τα σημεία στίξης οχολιαστικά; Εισαγωγικά, θαυμαστικό, ερωτηματικό σε παρένθεση, αποσιωπητικά</p>

www.mariakappou.gr { Πώς απαντώ σε ερωτήσεις αναφορικά με το περιεχόμενο και τον τίτλο του κειμένου-ενέργειες και παραδείγματα για Α, Β και Γ λυκείου

Γ. Πιθανές απαντήσεις-τυπολογία

α. Ο τίτλος του κειμένου (**γράφουμε σε παρένθεση τον τίτλο**) έχει νοηματική συνάφεια με το κείμενο, καθώς συμπυκνώνει αποτελεσματικά το περιεχόμενό του (**αναφέρουμε το θεματικό κέντρο του κειμένου.**) με αποτέλεσμα να προΐδεάζει τον αναγνώστη για το θέμα και το περιεχόμενο του κειμένου.

β. Ο τίτλος δεν αποδίδει πλήρως το συνολικό περιεχόμενο του κειμένου, αφού στις τελευταίες παραγράφους επισημαίνονται (ο τίτλος της θεματικής ενότητας.)

γ. Ο τίτλος του κειμένου (**γράφουμε σε παρένθεση τον τίτλο**) είναι κατάλληλος, διότι περιέχει λέξεις με αναφορική/δηλωτική σημασία που σχετίζονται με το περιεχόμενο του κειμένου που θα ακολουθήσει/ ή έτσι αποτυπώνει με επιτυχία το θεματικό κέντρο του κειμένου (π.χ. την προσκόλληση και εξάρτηση των νέων από τα κινητά τηλέφωνα), με αποτέλεσμα να προΐδεάζει τον αναγνώστη.

Άλλη ερώτηση:

A. Νομίζετε ότι ο τίτλος είναι αποτελεσματικός;

B. Πώς ενεργώ;

Παρατηρώ τα στοιχεία του τίτλου

Γ. Πιθανές απαντήσεις

α. Ο τίτλος του κειμένου (**γράφουμε σε παρένθεση τον τίτλο**) είναι αποτελεσματικός γιατί έχει νοηματική συνάφεια με το κείμενο, καθώς συμπυκνώνει αποτελεσματικά το περιεχόμενό του (**αναφέρουμε το θεματικό κέντρο του κειμένου.**) με αποτέλεσμα να προΐδεάζει τον αναγνώστη για το θέμα και το περιεχόμενο του κειμένου.

β. Ο τίτλος του κειμένου (**γράφουμε σε παρένθεση τον τίτλο**) είναι επικοινωνιακά αποτελεσματικός διότι μπορεί να μην προΐδεάζει τον αναγνώστη για το περιεχόμενο του κειμένου ωστόσο (**αναφέροντας γλωσσικά στοιχεία του τίτλου (λεξιλόγιο, ερωτηματική πρόταση , ξένοι όροι, συγκινησιακά φορτισμένες λέξεις, σχόλια ή στίξη κλπ)**

-προσελκύει την προσοχή του αναγνώστη...

-δημιουργεί ερωτηματικά, προσδοκίες, απορίες...

-προκαλεί/κινητοποιεί/προσελκύει/κεντρίζει το ενδιαφέρον του αναγνώστη για την πιθανή απάντηση που δίνει ο συγγραφέας

A λυκείου- Ερωτήσεις

14470 Επικοινωνήστε με τους εφήβους μέσω της ενεργητικής ακρόασης

Ερώτηση πολλαπλής επιλογής

Ο τίτλος του κειμένου 1 είναι:

α. αινιγματικός, με μικρή σχέση με το περιεχόμενο του κειμένου

β. ακριβής σε σχέση με το περιεχόμενο του κειμένου

γ. πιο γενικός σε σχέση με το περιεχόμενο του κειμένου

Να επιλέξεις τη σωστή απάντηση (μονάδες 5), αιτιολογώντας την επιλογή σου (μονάδες 5)

www.mariakappou.gr { Πώς απαντώ σε ερωτήσεις αναφορικά με το περιεχόμενο και τον τίτλο του κειμένου-ενέργειες και παραδείγματα για Α, Β και Γ λυκείου

Ενδεικτική Απάντηση

β, διότι στον τίτλο δίνονται με ακρίβεια όλοι οι άξονες του κειμένου:

- το ακριβές θέμα («ενεργητική ακρόαση»),
- η ηλικιακή ομάδα («έφηβοι»)
- αλλά και η παρότρυνση προς τους γονείς («Επικοινωνήστε»).

14480 Να μην αγαπηθώ για να μην καλομάθω!

Ερώτηση: Ποια σχέση έχει ο τίτλος με το περιεχόμενο του κειμένου;

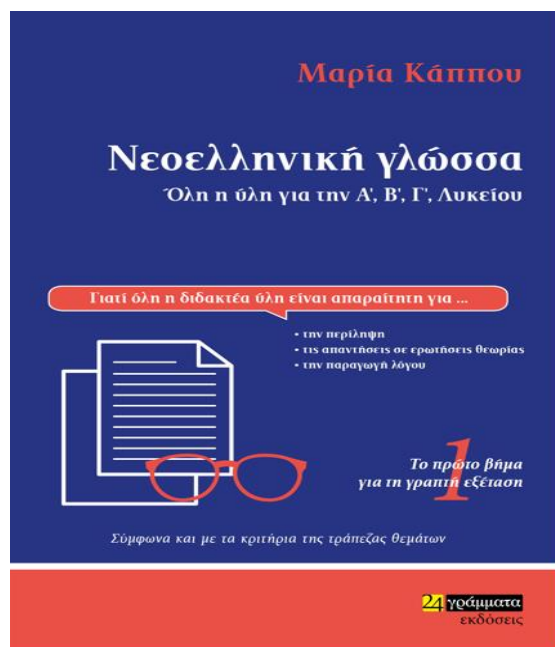
Ενδεικτική Απάντηση

Ο τίτλος συνδέεται στενά με το περιεχόμενο του κειμένου:

- Προϊδεάζει τον αναγνώστη για το περιεχόμενο του κειμένου, περιγράφοντας τη στάση και συμπεριφορά ζωής, την οποία σχολιάζει το κείμενο. Γι' αυτό τον λόγο επαναλαμβάνεται αυτούσιος στην αρχή της 3ης παραγράφου του κειμένου.
- Το α' ενικό πρόσωπο, η προαιρετική υποτακτική και η σίξη ενισχύουν τον σχολιαστικό χαρακτήρα του κειμένου.

Συμπέρασμα

Αν δεν κατανοούμε το είδος των πληροφοριών σε κάθε τμήμα του κειμένου, δεν μπορούμε να απαντήσουμε σωστά στις ερωτήσεις, ούτε να αιτιολογήσουμε τις απαντήσεις μας.

Δεν υπάρχουν έτοιμες απαντήσεις, αφού κάθε κείμενο είναι μοναδικό